

I N F O R M A C I J E

koje se pružaju malim klijentima

**Brokersko-dilerskog društva
Dil Broker a.d. Beograd**

Na osnovu člana 164. Zakona o tržištu kapitala ("Sl glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 и 108/2016) i u skladu sa članom 15. do 21. Pravilnika o pravilima ponašanja investicionog društva prilikom pružanja usluga ("Službeni glasnik RS", br. 89/2011, 44/2012, 46/2016 i 74/2016), Brokersko-dilersko društvo Dil Broker a.d. Beograd, pre zaključenja ugovora odnosno pružanja usluga klijentu ili potencijalnom malom klijentu, pruža malom klijentu sledeće informacije:

I N F O R M A C I J E

KOJE SE PRUŽAJU MALIM KLIJENTIMA BROKERSKO-DILERSKOG DRUŠTVA

DIL BROKER AD BEOGRAD

I UVOD

Prilikom pružanja investicionih usluga klijentima, Brokersko – dilersko društvo Dil Broker a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je dužno da stavlja interese svojih klijenata ispred sopstvenih interesa i posluje pravično, pošteno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima klijenata poštujući načela utvrđena odredbama Zakona o tržištu kapitala.

II ZNAČENJE POJMOVA

U ovim pravilima, u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala (u daljem tekstu: Zakon) i aktima Komisije za hartije od vrednosti pojedini pojmovi imaju sledeće značenje:

Investiciono društvo – brokersko-dilersko društvo, odnosno ovlašćena banka;

Relevantno lice – lice sa vlasničkim učešćem u Društvu, na rukovodećoj poziciji u Društvu (direktori), zaposleno lice i svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Društva za pružanje usluga iz njegove nadležnosti;

Lična transakcija – transakcija sa finansijskim instrumentom koju izvrši relevantno lice delujući van delokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice ili koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije;

Transakcije kojima se finansiraju hartije od vrednosti – transakcije pozajmljivanja finansijskih instrumenata, repo ugovori ili obrnuti repo ugovori, ili druge transakcije koje uključuju kupovinu hartija od vrednosti i njihovu ponovnu prodaju ili prodaju hartija od vrednosti i njihovu ponovnu kupovinu;

Klijent – pravno ili fizičko lice kojem Društvo pruža investicionu, odnosno dodatnu uslugu, kao i lice koje može postati klijent Društva (potencijalni klijent);

Trajni medij – papir ili sredstvo koje omogućava čuvanje podataka u digitalnom formatu (CD, internet bankarstvo, elektronska pošta pod određenim uslovima i dr.) na takav način da su pristup, obrada i potpunost podataka obezbeđeni najmanje do roka propisanog relevantnim propisima

III SADRŽAJ INFORMACIJA:

- 1) Društvu i njegovim uslugama;
- 2) finansijskim instrumentima i predloženim investicionim strategijama, uključujući odgovarajuće smernice i upozorenja u vezi sa rizikom ulaganja u pomenute instrumente, odnosno strategije;
- 3) zaštitom finansijskih instrumenata;
- 4) troškovima i naknadama.

1. Informacije o Društvu

Poslovno ime:

Skraćeni naziv :
Sedište Društva:
Adresa sedišta Društva:
MB:
PIB:
Internet adresa:
E-mail:
Telefon:
Telefaks:
Dozvola za rad:
Nadležni organ koji je izdao dozvolu:

Brokersko-dilersko društvo
Dil Broker a.d. Beograd
Dil Broker a.d.
Beograd
Terazije 43/IV
17249959
100152970
www.dilbroker.co.rs
office@dilbroker.co.rs
011/32 35 902, 33 47 757
011/32 35 902
Broj Rešenja:5/0-03-1993/5-12 od 02.07.2012.
Komisija za hartije od vrednosti, Beograd,
Omladinskih brigada br. 1

Jezik komunikacije:

Jezik komunikacije je srpski jezik.
Društvo sa klijentima – stranim pravnim ili fizičkim licima može komunicirati na engleskom ili drugom stranom jeziku koji je predviđen ugovorom, pod uslovom da se ugovor, nalozi i druga neophodna dokumentacija koju klijent razmenjuje sa Društvom sastavljaju dvojezično.

Način komunikacije i davanja dokumenata i drugih informacija od strane Društva:

Komunikacija između Društva i klijenata odvija se na način koji je najpogodniji za klijenta i koji se precizira ugovorom.
Klijenti mogu komunicirati sa Društvom telefonom, putem e-maila, putem telefaksa i neposredno – dolaskom klijenata u sedište Društva.

Način davanja i prijema naloga:

Neposredno,
Telefaksom ukoliko je to predviđeno ugovorom sa klijentom.
Telefonom i elektronskim putem kada Društvo obezbedi uslove za takav prijem naloga i predvidi ga ugovorom sa klijentom.

Članstvo:

Beogradska Berza a.d. Beograd
Omladinskih brigada 1
11070 Novi Beograd
Telefon: 011/2138.424
e-mail: info@belex.rs
internet adresa: www.belex.rs
Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti
Trg Nikole Pašića 5
11000 Beograd
Telefon: 011/3331.380
Fax: 3331.329
internet adresa: www.crhov.rs
Agencija za osiguranje depozita (Fond za zaštitu investitora)
Knez Mihajlova 2-4
11000 Beograd
011/2075 132
e-mail: zastita.investitora@aod.rs
internet adresa: www.aod.rs

Informacije o uslugama Društva

Društvo je dobilo je dozvolu Komisije za hartije od vrednosti za pružanje sledećih investicionih usluga i aktivnosti malom klijentu:

- 1) prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata;
- 2) izvršenje naloga za račun klijenta;
- 3) usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa.

Društvo je ovlašćeno da obavlja, pored navedenih usluga, i sledeće dodatne usluge:

- 1) čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući čuvanje instrumenata i sa tim povezane usluge;
- 2) odobravanje kredita ili zajmova investitorima kako bi mogli da izvrše transakcije jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo zajmodavac uključeno u transakciju;
- 3) saveti klijentima u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom, spajanjem i kupovinom društava i sličnim pitanjima
- 4) istraživanje i finansijska analiza u oblasti investiranja ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima;
- 5) investicione usluge i aktivnosti, kao i dopunske usluge koje se odnose na osnov izvedenog finansijskog instrumenta, a u vezi su sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, kao i dopunskih usluga.

Potpisivanje ugovora

U zavisnosti od vrste usluga koje klijent ugovara sa Društvom, neophodno je klijentu dati predmetni ugovor na uvid i potpis zajedno sa dodatnim obrascima i aktima Društva i uputiti ga na službenu web adresu Društva gde su predmetna akta i obrasci objavljeni.

Ugovor od strane Društva ovlašćen je da potpiše i zaposleni u Društvu u skladu sa aktom Društva o dodeli ovlašćenja za potpisivanje dokumentacije u vezi sa obavljanjem poslova sa finansijskim instrumentima. Zaposleni svojim potpisom na ugovoru potvrđuje da je nesporno izvršio identifikaciju klijenta.

2. Informacije o finansijskim instrumentima

2.1. Vrste finansijskih instrumenata

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, finansijski instrumenti su:

- 1) prenosive hartije od vrednosti
- 2) instrumenti tržišta novca
- 3) jedinice institucija kolektivnog investiranja
- 4) izvedeni finansijski instrumenti

- (1) **Prenosive hartije od vrednosti** su sve vrste hartija od vrednosti kojima se može trgovati na tržištu kapitala, izuzev instrumenata plaćanja, i to:
  - akcije društava ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama društva, a predstavljaju učešće u kapitalu ili u pravima glasa tog pravnog lica, kao i depozitne potvrde koje se odnose na akcije;
  - obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na navedene hartije;
  - sve druge hartije od vrednosti koje daju pravo na sticanje i prodaju takve prenosive hartije od vrednosti ili na osnovu kojih se može vršiti plaćanje u novcu, a čiji se iznos utvrđuje na osnovu prenosive hartije od vrednosti, valute, lamatne stope, prinosa, robe, indeksa ili drugih odredivih vrednosti.
- (2) **Instrumenti tržišta novca** su sve vrste finansijskih instrumenata kojima se obično trguje na tržištu novca, kao što su: trezorski zapisi, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi i sertifikati o depozitu;
- (3) **Jedinice institucija kolektivnog investiranja** – jedinice u onim subjektima za zajednička ulaganja koji su dobili odobrenje Komisije za hartije od vrednosti u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima;
- (4) **Izvedeni finansijski instrumenti** su: opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i bilo koji drugi izvedeni finansijski instrumenti koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne

stope, prinos kao i na druge izvedene finansijske instrumente, finansijske indekse ili finansijske mere koji se mogu namiriti fizički ili u novcu.

2.2. Rizici ulaganja u finansijske instrumente

Sklopanjem ugovora o pružanju brokerskih usluga klijent potvrđuje da je svestan rizika povezanih s tržištima kapitala, te da mu je Društvo stavilo na raspolaganje informacije na zadovoljavajući način.

Rizici kojima su izloženi klijenti Društva, mogu biti opšti rizici i posebni (specifični) rizici koji su karakteristični za pojedine finansijskih instrumenata.

2.2.1. Opšti rizici u poslovanju sa finansijskim instrumentima:

- (1) rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta usled globalnih i/ili regionalnih recesija;
- (2) kursni rizik, odnosno rizik promene kursa;
- (3) rizik koji zavisi od promene kreditnog rejtinga određene zemlje, i to kao:
  - rizik izostanka plaćanja duga određene zemlje;
  - politički rizik, uključujući i rizik neočekivanih regulatornih promena koje utiču na tržište kapitala i položaj investitora;
- (4) rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta usled opšteg rasta cena (rizik inflacije);
- (5) rizik nemogućnosti prodaje finansijskog instrumenta na sekundarnom tržištu kapitala zbog smanjene potražnje ili neefikasnosti tržišta (rizik likvidnosti);
- (6) rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta zbog pada kreditnog rejtinga izdavaoca (rizik izdavaoca);
- (7) rizik finansijskog leveridža: finansijski leveridž je stopa zaduženosti koja pokazuje međuzavisnost između toga koliko određeno lice duguje u odnosu na to koliko poseduje od ulaganja u finansijska sredstva. Uticaj finansijskog leveridža može biti pozitivan i negativan, zavisno od stope prinosa na sopstvena sredstva uložena u finansijske instrumente, kamata ili drugih obaveza koje se plaćaju na pozajmljena sredstva;
- (8) rizik smanjenja ili potpunog gubitka vrednosti finansijskog instrumenta zbog otvaranja stečajnog postupka nad izdavaocem finansijskog instrumenta (rizik stečaja) ili uvođenja prinudne uprave kada je izdavalac banka;
- (9) rizik promene vrednosti finansijskog instrumenta zbog špekulativnih aktivnosti velikih investitora, odnosno, zbog velikih korporativnih akcija na berzi (rizik psihologije tržišta);
- (10) rizik kvara na informacionim sistemima i/ili rizik prekida komunikacionih veza između banaka, Centralnog registra ili drugog depozitara finansijskih instrumenata, regulisanih tržišta ili MTP, te drugih regulisanih tržišta finansijskih instrumenata.

2.2.2. Posebni (specifični) rizici u poslovanju sa finansijskim instrumentima:

- (1) **u poslovanju sa akcijama:** rizik pada vrednosti akcija usled uobičajenih periodičnih kretanja cena na tržištu, rizik volatilnosti – rizik promene cene akcija u određenom periodu, rizik neisplate dividende;
- (2) **u poslovanju s obveznicama:** rizik promene kredibiliteta izdavaoca kao poverioca (rizik boniteta), rizik promene kamatnih stopa; rizik otkaza odnosno prestanka plaćanja dugova od strane izdavaoca; rizik likvidnosti; rizik promene kursa; rizik reinvestiranja; rizik krive prinosa.
- (3) **u poslovanju sa derivatima:** pozicioni rizik koji nastaje usled promene njihove vrednosti prema promeni utvrđene kamatne stope, cene finansijskog instrumenta, cene robe, kursa valuta, indeksa ili slične varijable;
- (4) **u poslovanju sa instrumentima tržišta novca:**
  - rizik promene kreditnog rejtinga izdavaoca, odnosno rizik da izdavalac neće biti u mogućnosti da podmiri svoje dospele obaveze na osnovu izdatih finansijskih instrumenata;
  - rizik likvidnosti, obzirom da se instrumenti tržišta novca ne kotiraju na sekundarnim tržištima, te postoji verovatnoća da investitor neće moći da proda instrument, nego ga mora držati do dospeća;
  - rizik kursa, odnosno da će se smanjiti vrednost instrumenta koji je denominovan u jednoj valuti ili uz valutnu klauzulu, a izražen u drugoj valuti usled promene kursa tih dveju valuta;
- (5) **u poslovanju sa jedinicama institucija kolektivnog investiranja:**
  - valutni rizik, odnosno rizik koji može da proistekne iz činjenice da imovinu fonda može da čini imovina denominovana u različitim valutama, pa se može dogoditi depresijacija (rast kursa) ili apresijacija (pad kursa) tih valuta, što može da utiče na rast ili pad vrednosti udela u fondu;

- tržišni rizik, odnosno rizik da imovina fonda koja je uložena u finansijske instrumente kojima se trguje na tržištima izgubi na vrednosti usled pada cena na tržištu;
- kreditni rizik, odnosno rizik da izdavalac u čiju imovinu je uložena imovina fonda ne može da ispuni svoje finansijske obaveze, što dovodi do pada vrednosti imovine fonda;
- rizik likvidnosti, odnosno rizik da fond neće moći da brzo proda finansijske instrumente po ceni koja je približna fer ceni, ili neće moći da proda željenu količinu finansijskih instrumenata.

Društvo u svom poslovanju ograničava svoju odgovornost isključivo na stvarno nastalu novčanu štetu klijentu koja je nastala kao posledica propuštanja ili radnji Društva, odnosno zaposlenih lica u Društvu.

Društvo ne odgovara za gubitke klijenta koji su nastali usled nastupanja bilo kojeg od navedenih rizika ili drugih rizika koji nisu posebno navedeni, a odnose se na višu silu (politički nemiri, prirodne katastrofe, ograničenja ili zabrane nastalih odlukama Vlade, pravilima tržišta, štrajkovima, usled radnji i/ili propuštanja trećih lica, ili radnji samog klijenta, promena poreskih obaveza, a bez uticaja Društva na nastanak gubitka za klijenta i dr. rizici na koje Društvo ne može da utiče).

Društvo takođe ne odgovara za štetu ili gubitke koji su nastali za klijenta iz razloga što blagovremeno nije obavestio Društvo o promeni svojih kontakt podataka, o promeni lica ovlašćenih za zastupanje, odnosno opozivu i/ili promeni punomoćnika, za radnje klijentovog punomoćnika i njegove odluke da kupi i/ili proda finansijske instrumente u ime i za račun klijenta.

2.3. Druge informacije u vezi sa finansijskim instrumentima

Društvo je dužno da, prilikom pružanja informacija o finansijskom instrumentu:

- 1) koji je **predmet javne ponude** koja je u toku i za koji je izdat prospekt - klijenta upozna sa načinom na koji je prospekt dostupan;
- 2) koji uključuje jemstvo trećeg lica - klijentu pruži dovoljno pojedinosti o jemcu i jemstvu na osnovu kojih on može doneti korektnu procenu jemstva;
- 3) koji se sastoji od dva ili više različitih instrumenata ili usluga i za koji je očigledno da će rizik vezan za taj instrument biti veći od rizika vezanih za svaku pojedinačnu komponentu tog instrumenta - klijentu pruži odgovarajući opis pojedinačnih komponenti takvog instrumenta i način na koji međusobni uticaj povećava rizik.

3. Informacije u vezi sa zaštitom finansijskih instrumenata klijenata i novčanih sredstava

Društvo može koristiti finansijske instrumente sa računa klijenata samo na osnovu naloga klijenta. Društvo je uspostavilo adekvatne sisteme za zaštitu vlasničkih prava klijenata kojima se onemogućava korišćenje finansijskih instrumenata klijenata za račun Društva ili za račun drugih klijenata, osim uz izričitu saglasnost klijenta:

- 1) Računi finansijskih instrumenata Društva, otvoreni kod Centralnog registra su odvojeni od računa klijenata Društva,
- 2) Finansijski instrumenti klijenata nisu vlasništvo i ne ulaze u imovinu Društva i ne mogu se koristiti za plaćanje obaveza Društva prema poveriocima,
- 3) Finansijski instrumenti klijenata ne mogu se uključiti u likvidacionu ili stečajnu masu Društva, niti koristiti za plaćanje njegovih obaveza,
- 4) Društvo ne može da zalaže ili otuđuje finansijske instrumente u vlasništvu klijenta bez njegovog prethodnog pismenog ovlašćenja,
- 5) Društvo ne može da:
  - izvršava naloge klijenata na način koji nije u skladu s Zakonom i aktima Komisije, odnosno aktima regulisanog tržišta, ili MTP,
  - kupuje, prodaje ili pozajmljuje za sopstveni račun iste finansijske instrumente koji su predmet naloga klijenta pre postupanja po nalogu klijenta.

Ukoliko Društvo donese odluku i dobije dozvolu Komisije za hartije od vrednosti da drži novčane račune klijenata za kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata, Društvo će sačiniti izmene i dopune ovih informacija.

Namenski novčani račun za uplatu sredstava u korist klijenta –zaštita i postupanje sa novčanim sredstvima

Društvo kod kreditne institucije (poslovne banke) –člana Centralnog registra vodi poseban namenski novčani račun (tekući dinarski račun za posebne namene) za priliv sredstava u korist klijenta Društva po osnovu prinudnog otupa, dividendi, aktiviranja zaloge i sl. koji je odvojen od novčanog računa Društva . U obavljanju poslova čuvanja i administriranja novčanih sredstava na posebnom namenskom računu za priliv sredstava u korist klijenta zaposleni u odeljenu Opštih poslova su dužni:

1) da evidenciju, račun i korespondenciju:

- vode precizno i tačno;
- redovno usklađuju sa evidencijama i računom kod poslovne banke –člana Centralnog registra kod koje se vodi namenski novčani račun;
- vode na način da se u svakom momentu i odmah može razlikovati imovina jednog klijenta od imovine ostalih klijenata i imovine Društva;
- da odmah nakon obaveštenja Centralnog registra i prenosa sredstava u korist klijenta na namenski novčani račun Društva obaveste klijenta o prilivu sredstava i da izvrše prenos novčanih sredstava na račun klijenta u poslovnoj banci po osnovu datih instrukcija od strane klijenta.

2) da se sva novčana sredstva klijenata deponovana u kreditnoj instituciji koja je član Centralnog registra drže na računu ili računima koji se razlikuju od računa koji se koriste za držanje sredstava Društva;

3) da sprovode postupke i mere da se operativni rizik od gubitka ili smanjenja imovine klijenata, odnosno prava u vezi sa tom imovinom, svodi na najmanju moguću meru.

Odredba stava 1. ovog člana se primenjuje i u slučajevima kada Društvo sredstva klijenata vodi na zbirnom računu.

Društvo je dužno da obezbedi da se sredstva sa novčanog računa klijenta:

- 1) koriste samo za prenos sredstava koja pripadaju klijentima;
- 2) ne koriste za plaćanje obaveza drugog klijenta;
- 3) ne koriste za plaćanje obaveza Društva prema poveriocima
- 4) moraju biti izuzeta iz prinudne naplate.

Novčana sredstva koje Društvo drži za klijenta nisu vlasništvo Društva, ne ulaze u njegovu imovinu, niti u likvidacionu ili stečajnu masu.

Novčana sredstva klijenata Društvo drži na posebnom računu u svojoj poslovnoj banci članu Centralnog registra i na ta novčana sredstva se ne obračunavaju kamate.

Fond za zaštitu investitora

U skladu sa članom 135. Zakona o tržištu kapitala Društvo je član Fonda za zaštitu investitora, sa ciljem zaštite imovine klijenata Društva. Mali klijent ima pravo na isplatu naknade štete na osnovu podnetog odštetnog zahteva kada:

- 1) Društvo nije u mogućnosti da ispuni svoje dospеле obaveze prema klijentima po osnovu finansijskih instrumenata koje Društvo drži za račun klijenta,
- 2) ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti. Potraživanja klijenta osigurana su do vrednosti od 20.000 eura u dinarskoj protivrednosti po klijentu Društva, izuzev ako se kao Klijent Društva pojavljuju sledeća lica, bez obzira na državu sedišta:
- 3) investiciono društvo;
- 4) kreditna institucija;
- 5) pojedini profesionalni klijenti finansijske institucije čije poslovanje je odobrio ili nadzire odgovarajući nadzorni organ, društva za osiguranje, institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje, penzijski fondovi i njihova društva za upravljanje, dileri produktnih berzi, kao i ostala lica koja nadzire nadležni organ;
- 6) Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, NBS i centralne banke drugih država, međunarodne i nadnacionalne institucije, kao što su MMF, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i ostale slične međunarodne organizacije;
- 7) pravno ili fizičko lice koje poseduje više od 5 % akcija sa pravom glasa ili kapitala Društva, koje je u nemogućnosti da ispuni svoje obaveze, odnosno 5% ili više akcija sa pravom glasa ili kapitala društva koje je blisko povezano sa Društvom, kao i njihovi članovi porodica ili treća lica koja nastupaju za njihov račun;

- 8) izvršni direktori koji su u nemogućnosti da ispune svoje obaveze, ako su na tom položaju na dan pokretanja stečajnog postupka nad Društvom, odnosno na dan objavljivanja rešenja Komisije o utvrđivanju potraživanja ili tokom tekuće ili prethodne finansijske godine, kao i članovi njihovih porodica ili treća lica koja nastupaju za njihov račun;
- 9) klijenti, revizori i zaposleni Društva odgovorni za nastanak potraživanja koje je dovelo do finansijskih poteškoća.

Politika upravljanja sukobima interesa

Društvo svoje poslovanje organizuje tako da na najmanju moguću meru svede sukobe interesa čije postojanje može naneti štetu interesima klijenta, a koji se mogu javiti prilikom pružanja usluga između:

1) interesa Društva, relevantnog lica i svih lica blisko povezanih sa njima, s jedne strane, i interesa klijenta Društva, s druge strane;

2) interesa klijenata Društva međusobno.

Pre pružanja usluge klijentu, Društvo upoznaje klijenta sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa.

Prilikom utvrđivanja sukoba interesa koji mogu naneti štetu interesima klijenata, Društvo ocenjuje da li relevantna lica ili lica koja su blisko povezana sa njima, usled pružanja usluga ili iz drugih razloga:

1) mogu da ostvare finansijsku dobit ili izbegnu finansijski gubitak na štetu klijenta;

2) imaju interes ili korist od rezultata usluge pružene klijentu ili transakcije izvršene za račun klijenta, a koji se razlikuju od interesa klijenta;

3) imaju finansijski ili neki drugi motiv koji odgovara interesima drugog klijenta ili grupe klijenata na štetu interesa klijenta;

4) obavljaju istu delatnost kao i klijent.

Okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa

Sukobi interesa između Društva, relevantnog lica i svih lica blisko povezanih sa njima, s jedne strane, i klijenata Društva, s druge strane, kao i klijenata međusobno mogu nastati prilikom prijema i izvršenja naloga za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata za račun klijenata Društva i naloga relevantnih lica ili naloga koji se izvršavaju u ime i za račun Društva (dilerski nalozi) kada se ti nalozi ispostavljaju istovremeno na isto tržište za isti finansijski instrument istog izdavaoca;

Procedure i mere za upravljanje sukobima interesa

Procedure za otkrivanje mogućih sukoba interesa sastoji se od sledećih radnji:

(1) Identifikacija sukoba interesa dužnost je svih relevantnih lica u Društvu;

(2) Obaveštavanje o sukobu interesa – svaki identifikovani sukob interesa se prijavljuje Internoj kontroli Društva koja je ovlašćena za praćenje i prikupljanje informacija o postojanju sukoba interesa i obaveštavanje direktora Društva;

(3) Procena sukoba interesa se vrši prikupljanjem svih potrebnih informacija i utvrđivanje postojanja sukoba interesa, načina za rešenje i potrebe obaveštavanja klijenta o sukobu interesa;

(4) Rešavanje sukoba interesa vrši direktor Društva koji u saradnji sa Internom kontrolom Društva preduzima sve neophodne radnje i mere da spreči nastajanje sukoba interesa.

U slučaju nastanka sukoba interesa, isti treba biti rešen na način koji osigurava da interesi Društva i/ili relevantnih lica ne dovedu do mogućih gubitaka za klijenta, niti da se klijent stavi u podređeni položaj. U slučajevima sukoba interesa između različitih klijenata Društva međusobno, klijenti se upozoravaju o postojanju sukoba interesa i merama koje će biti preduzete.;

Društvo preduzima sledeće mere za sprečavanje sukoba interesa:

1) relevantna lica Društva dužna su da se radi sprečavanja sukoba interesa pridržavaju načela zaštite interesa klijenata, načela savesnosti i profesionalizma i drugih načela u poslovanju Društva koja su utvrđena Zakonom, podzakonskim aktima i ovim pravilima;

2) Društvo organizuje obavljanje svojih poslova, u skladu sa aktom Komisije za hartije od vrednosti o organizacionim zahtevima i internim aktom Društva, na način da se sprečava sukob interesa prilikom pružanja određenih investicionih i dodatnih usluga i to:

- odluka o dilerskom trgovanju donosi se u zasebnoj organizacionoj jedinici od organizacione jedinice u kojoj se vrši prijem naloga klijenata za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata;
- izvršenje dilerskih naloga obavlja se u zasebnoj organizacionoj jedinici od organizacione jedinice u kojoj se izvršavaju nalozi klijenata, osim u slučaju kada dilersko trgovanje nije

dominantna investiciona usluga Društva (prihodi po osnovu te usluge su manji od 20% ukupnih prihoda);

Izveštavanje klijenata o pruženim uslugama

Društvo će klijentu dostaviti obaveštenje o sledećem:

- 1) vremenu i mestu prijema naloga, izmene i opoziva naloga,
- 2) prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga za odbijanje naloga, odmah po prijemu naloga, a najkasnije narednog radnog dana od dana prijema/odbijanja naloga, na način određen ugovorom.

Društvo će odmah po izvršenju naloga dostaviti klijentu:

- 1) bitne informacije o izvršenju naloga, odnosno malom klijentu poslati Potvrdu o izvršenju naloga, najkasnije prvog radnog dana po izvršenju naloga, na način definisan Ugovorom,
- 2) obaveštenje o ceni svake pojedinačne tranše ukoliko se transakcije izvršavaju u tranšama, najkasnije prvog radnog dana po izvršenju naloga, na način određen Ugovorom.

Društvo će klijentu dostaviti obaveštenje o svakoj značajnoj promeni dostavljenih informacija, putem trajnog medija ili na način određen Ugovorom.

Društvo će najmanje jednom godišnje, svakom pojedinačnom Klijentu dostaviti izveštaj o imovini Klijenta, odnosno, finansijskim instrumentima koje drži za Klijenta na način određen Ugovorom, izuzev ukoliko se takav izveštaj dostavlja kao deo drugog periodičnog izveštaja.

Klijent je dužan da odmah, pismeno obavesti Društvo o promeni adrese i drugih podataka koji su relevantni za obaveštavanje, kao i za izvršavanje obaveza Društva pri pružanju investicionih i dodatnih usluga i aktivnosti.

4. Informacije o troškovima i naknadama

Informacije o troškovima i naknadama koje je Društvo dužno da pruži klijentu pre zaključenja ugovora odnosno pružanja usluga, uključuju obaveštenja o:

- 1) ukupnoj ceni koju je klijent dužan da plati u vezi sa finansijskim instrumentom ili uslugom, uključujući sve povezane provizije, naknade i druge troškove kao i sva plaćanja ostvarena preko Društva;
- 2) osnovu za izračunavanje cene, u slučajevima kada ukupnu cenu nije moguće navesti;
- 3) valuti i relevantnom deviznom kursu i troškovima, u slučajevima kada bilo koji deo ukupne cene mora biti plaćen ili predstavlja iznos u stranoj valuti;
- 4) mogućnosti postojanja drugih troškova, uključujući poreze ili druga plaćanja, a koji su povezani sa transakcijama u vezi sa finansijskim instrumentom ili uslugom koji mogu nastati za klijenta, a koji nisu plativi putem Društva ili nisu nametnuti od strane Društva.

Kada su u pitanju informacije o ukupnoj ceni i načinu njenog izračunavanja, naknada odnosno provizija koju Društvo naplaćuje mora biti posebno navedena za svaki slučaj pojedinačno.

Podaci o troškovima i naknadama koje društvo naplaćuje od klijenta sadržani su u Pravilniku o tarifi Brokersko-dilerskog društva Dil Broker a.d. Beograd, koji je objavljen na internet stranici Društva i dostupan u papirnoj verziji u prostorijama sedišta Društva.

IV Završne odredbe

Informacije koje Društvo pruža malim klijentima koje se odnose na informacije pri pružanju usluge prijema i prenosa naloga i informacije koje Društvo prikuplja pri pružanju drugih investicionih usluga, sadržane su u Pravilima i procedurama poslovanja Brokersko-dilerskog društva Dil Broker a.d. Beograd, kojima je ovaj Pravilnik sastavni deo.

Pravila i procedure poslovanja i Informacije koje se pružaju malim klijentima objavljeni su na internet stranici Društva i dostupni su u na trajnom mediju u prostorijama sedišta Društva. Donošenjem ovih informacija prestaju da važe Informacije koje se pružaju malim klijentima od 15.05.2012. godine.

12.04.2017. godine

BDD Dil Broker a.d.